

aamma

Plastic Not So Fantastic

Beretninger om plastikproblemerne i Grønland

Plastic not so fantastic Workshop

25. januar 2020 afholdt ICC i samarbejde med Plastic Not so Fantastic et borgermøde om problemerne med plastik. Beretning fra mødet kan læses i den nedenstående artikel. Formålet med mødet var blandt andet at fremhæve myndighedernes nye kampagne mod plastikforbruget og høre borgernes almene opfattelse af plastik forurenings problemerne.

I forbindelse med Inatsisartut's forårssamling i 2020 vil Naalakkersuisut fremlægge et handlingsplan for håndtering af plastikproblemerne. Det er vort håb, at de i artiklen nævnte ideer og forslag om handlingsplaner kan være med til at højne niveauet i det kommende Landstingsdebat.

Hverdagsbrug af plastik

Forbruget af plastikblomster ved begravelser - stearinlys

Gennem de sidste mange år har man i alle beboede steder i Grønland brugt plastikblomster ved begravelser, de mister med tiden deres oprindelige farver i kirkegårdene og mister derved deres skønhed. Da de også bliver blæst væk, kan man betegne resultatet som værende forurening. Under debatten var der nogen, der spurgte om man kunne opfinde erstatningsblomster, der ligesom de levende blomster dør med tiden og ikke er til gene for naturen. Man efterlyste også nogle bedre løsninger end de langt rækkende stearinlys, der kan udlede CO₂. Dette forhold kræver dog mere viden og man påpegede, at deres etui sædvanligvis er lavet af plastik.

Brugen af plastik som emballage er meget omfattende

De allerfleste virksomheder bruger plastik som emballage. Alle produktionsvirksomheder bruger effektiviserende emballage indpakningsmaskiner, som omslutter produkterne med store plastikruller. Eftersom der er regler ved industritransporter, der nødvendigvis skal følges. Især ved containertransporter, hvor der kræves særlige sikkerhedsforanstaltninger. Det er tydeligt, man pakker barnevogne, cykler og andet ved at rulle dem ind i store plastikruller. *Det er blevet til en nødvendighed for virksomhederne at bruge plastik i effektiviseringens tjeneste.*

- **Vi er tvunget til at bruge plastik i vore hjem, - selv maden er pakket ind i plastik**

Brugen af plastik i hjemmene. Det er blevet til en livsstil at bruge plastik i vore hjem, mange af de hjemlige køkkenværktøjer er lavet af plastik. Det er jo lettere, at bruge plastik og det har vi vænnet os til (der bør igangsættes undersøgelser om disses indvirkninger på miljøet). I de seneste år er det blevet opdaget, at mange plastik legetøj for børn kan være skadelige for menneskekroppene, - og der er mere og mere fokus på netop på dette problem, nogle af stofferne er ligefrem kræftfremkaldende. I løbet af de seneste måneder har flere og flere nyhedsplatforme bragt nyhedsindslag om at børnelegetøj lavet i Kina kan være sundhedsfarlige. Ved sådanne tilfælde forekommer der påbud om fjernelse af legetøjet fra forretningerne. Tiltrods for dokumentationer af plastik fremstillede objekters skadelige virkninger, forekommer der mange uregulerede brug af plastikhjælpemidler i mange hjem.

Mange madvares emballager er lavet af plastik. Hårde og bløde plastikemballager bruges i stor stil, det bør ligeledes bemærkes, at lette og meget tynde plastik, som plastikfilm blot bliver smidt væk efter brug og kan klassificeres som forurenende objekter. Også staniol, som bliver brugt i stor stil i hjemmene ender som affald. Brugen af plastik som opbevaringsgenstande er ligeledes meget almindeligt, det forekommer jævnlige, at madvarer, der er pakket i plastik er letfordærlige.

Det er ligeledes blevet en hverdagskost i Grønland, at fangede dyr, der skal bringes hjem bliver lagt i plastikposer, - det er ikke et særsyn, at se byttedyr, der ligger i plastik og som er blevet glemt, de rådner og fordærves inde i plastikposerne. Der dannes farlige bakterier i de døde dyrekroppe, som kan være farlige ved spisning. Det er blevet til en farlig "behagekultur".

- Væk fra plastikemballager og bruge organisk papir til indpakning, - slagtere

(Overskiften er et forslag) Der kom et forslag om at droppe plastik som indpkningsobjekt, - før plastikens tid brugte man papir til indpakning af varer. Under debatten kom det frem, - at man sagtens kunne bruge papir eller andre produkter, der er egnede til formålet. Der var ligeledes ytringer om at mange ældre kendte til papir som indpkningsværktøj, og flere kom med forslag om at man burde gå tilbage til papiret, som var et yndet indpakning til byttedyr. Nogle mente, at man i stedet for plastik bør bruge papir eller andre stoffer til den slags formål.

Det blev også påpeget, at man i forretningerne, - især i slagterier har en uvane med at bruge plastik til indpakninger, man burde allerede nu gå væk fra brugen af plastik som indpakning af kødprodukter. Man burde som i tidligere tider - før plastiktiden - undlade brugen af plastik og bruge papir til indpakninger, man burde som i gamle dage eksempelvis veje sukker, mel, ris og andre varer manuelt. Man burde indføre et system, hvor kunderne selv medbringer indpakning til varerne. Ved flere indlæg blev det fastslået, at det nuværende system sagtens kan ændres og at det nu var på tide at tænke andeledes og indføre nye metoder.

- Selv medbringe indpakning

At kunden selv medbringer indpakning til visse varer, - var et af forslagene og undlade at bruge plastik poser var et af forslagene. Man bør indføre et system, hvor man uden brug af plastikindpakninger selv har poser med til indpakningen og dette bør indføres. Under flere overskrifter blev det fremført, at det nuværende system kan ændres.

- Mange varer, der ikke behøver indpakning. Selv medbringe poser og indpakning

Man kan indføre et indkøbssystem, hvor der er mulighed for at købe flere varer, der ikke er indpakket i plastik. Der blev meldt, at medborgerne kan vænnes til en ny indkøbskultur, det er dog op til forretningerne selv at tage ansvar, - dog bør det afprøves. Et af målene må være, at kunderne selv medbringer indpakning. Dette bør afprøves ved indkøb af madvarer.

- Forretningernes egne kilosalg, - ændring af indkøbsvanerne

Kunden bør kunne tilbydes kilovarer, der vejes manuelt i forretningerne. Det bør kunne afprøves, vareudbyderne burde kunne tilbyde kilosalg. Ændre de tillærte indkøbsvaner. Det blev endnu engang pointeret, at det nu er op til forretningerne at vise handlekraft.

- Bægre

De mange forskellige drikkebægre, der er lavet af plastik kan sættes ud af handlen med kort varsel. I vore dage ser man mere og mere brugen af papirbægre, eksempelvis i Brugsen Nuuk og andre forretninger, hvor man tilbyder kaffe, the og forskellige safter i papirbægre

- Vil man sælge vand? – Årvågne forbrugere

Naturens egen produktion af vand er omfattende i Grønland og der bør gennemføres kampagner om mere brug af vand fra Grønland, det kan gøres indenfor en overskuelig tid. Med de årvågne forbrugeres hjælp. Det blev endvidere bragt frem, at vand i plastikflasker fra Frankrig blev solgt i forretningerne. Der blev spurgt om

hvorfor det er tilfældet.

- Krav til erhvervsfiskerne - Der burde være krav til de store trawlere om at gøre plads til deres affaldsbunker, hvis regningen ikke skal ende i skatte systemet. Rensning af havbunden -

Under debatten blev det fremført, at der i arbejdspladserne på land og ude i de havgående erhverv burde kunne håndtere affaldet noget bedre, forholdene kan sagtens forbedres end tilfældet er idag, - blev der sagt. Man bør arbejde med total afskaffelse af den uregulerede smidekultur og man bør arbejde hen mod total ophævelse af smidekulturen. Man bør kunne stille krav til alle næringsdrivende. Det er jo sådan, at plastikaffald er at finde i stor stil ved de almene affaldsbunker. Man kunne godt gennem beskatning gøre mere for at forbedre forholdene, - blev det foreslået.

Fiskefartøjernes vedvarende udsmidning af affald i havet bør der også gøres noget ved. Ved de bordopdelte workshop grupper var der også samtaler om at man burde gøre noget ved alle de rigtig mange fiskerbåde, - der blot smider affald ud i havterritorierne og der bør gøres noget for at fjerne alle de mistede garn fra havbundene, - man kunne jo tænke over om opsamling af disse garn burde være en pligt, *(Garnvoderiet Vonin udsendte den 6. februar en pressemeddelelse, hvor det fremgik, - at de gerne vil købe brugte garn)*

- Oplysningskampagner for børn

I forhold til de tiltagende plastik problemer i Grønland var der enighed om at man bør igangsætte oplysningskampagner om udfordringerne i forbindelse med plastikaffald. Man bør i folkeskolen inddrage problematikken i undervisningsfagene for at modvirke de uheldige virkninger i forbindelse med plastikforbruget og affaldsproblemerne.

- OBS indslag gennem medierne

Gennem opslag og obs-indslag bør man gennemføre kampagner, der skal gøre opmærksom på at plastik affald er til fare for naturen og samfundslivet. Kampagnen skal være til gavn for den almene oplysning. Nogle mente, at kampagnen kunne starte forholdsvis hurtigt.

- Hvad bør vi gøre?

Landstingsudvalg, organisationer og forskellige borgergrupper kan hurtigt nås ret hurtigt gennem debatter og ved handlinger.

- Mængden og vægten af trawlnes affald bør følges op, - og følge med i hvor meget af affaldet kommer tilbage til byerne

Det blev foreslået at skibenes / trawlnes affald i fremtiden bør leveres tilbage til byerne, hvor de så skal blive vejret, på denne måde vil man have bedre overblik over affaldshåndteringen. Hvad der så skal blive af affaldet blev ikke uddybet.

- At arbejde åbent gennem medierne og med de landsdækkende organisationer. Medierne i Grønland bør arbejde mere med de problemer, som plastik affaldet skaber. Journalisterne bør have større frihed ved arbejdet med plastik problematikken. Alt omkring spørgsmålet bør kunne behandles åbent og uden begrænsninger. Der blev ytret om at de landsdækkende organisationer har forpligtelser til at være forrest i arbejdet med information om plastikkens indvirkning på samfund og natur.

- Samarbejde med renovationscentrene om affaldshåndtering, fragtskibene returnerer med næsten tomme laste og affaldet bør afleveres til de steder, hvor det bør være

Det er en god ide at samarbejde med renovationscentrene og medarbejderne i centrene, - de har jo en masse viden, som kan udnyttes. Ved workshoppende blev affaldssortering i udlandet livligt drøftet, der var ytringer om at systemet også kan bruges i Grønland. Særligt farlige affald, som kræver ekstraordinære foranstaltninger bør der fokuseres mere på. Når fragtskibe efter have losset fragten til Grønland returnerer de næsten uden fragtvarer, man bør i samarbejde med myndighederne indhente nærmere oplysninger.

- Fiskerierhvervene bør opsamle affaldet – hvis de ikke gør det bør der indføres afgifter, - idet samfundet i sidste vil være tvunget til at tage sig af opsamlingen, hvis der ikke gøres noget. (Se ovenstående artikel; - Fiskerne og erhvervene bør forpligte sig til at kunne håndtere deres affald gennem særlige affaldsdepoter i trawlerne, hvis samfundet ikke skal stå tilbage med udgifterne, som nødvendigvis må betales gennem beskatninger.

- Oplysning

(Se ovenstående artikler)

- Renovationscentre: Sorteringsanlæg! Alle bygder og byer bør have renovationsanlæg

Se også ovenstående artikler. Der blev sagt, at det nu er tiden til at man i alle beboede steder etablerer mere tidssvarende og organiserede renovationscentre. Ikke at man udelukkende satser på de ansvarlige på området - tager affære, men at beboerne selv gør et indsats og selv finder løsninger og indfører nye og innovative tiltag. Det er tydeligt, at renovationsfaciliteterne er overordentlig tilbagestående, derfor er det nødvendigt, at befolkningen selv tager initiativer. Det blev nævnt, at egne initiativer bør afprøves. Et af mulighederne kunne være, at man selv samlede affald og bringe dem til renovationscentre. Og frivillige kunne bringe affald, der skal bringes til afbrændingscentrene.

- Renovationscentre i det centrale Grønland.

Det blev foreslået at man burde oprette et centralt Renovationscenter i det centrale Grønland. Affaldet kunne sendes med skibe til et stort eller flere moderne og teknologisk fremskredne renovationscentre, idet man ikke udelukkende kan satse på de eksisterende forbrændingsanlæg. Selv landets største forbrændingsanlægget i Nuuk har ikke kapacitet nok til at håndtere så store mængder affald.

- Etablering af genbrugsværksteder

Man bør ikke udelukkende fokusere på plastik som et problem. Også alle andre genbrugbare genstande kan genbruges ved at etablere værksteder, hvor møbler eller tøj kan repareres og sælges gennem genbrugsbutikker. Forslaget blev budt velkommen og man fandt det kun naturligt, at arbejde videre med ideen.

- - En plastik genbrugsfabrik

Læs ovenstående artikler. Der var et udtalt ønske om etablering af en fabrik, hvor brugte plastikrester kunne bearbejdes til nye plastik produkter. Ideen er at man distancerer sig fra smidekulturen og i stedet tænker I nye baner og producerer noget nyt.

- Genopretning af forgange systemer er ikke tilbagegang

Systemer og udtjente metoder der var i brug før plastiktiden kan sagtens genetableres med fordele, - er mange overbeviste om. Da man gennemførte en debat om emnet var mange enige om at de overtagne vaner kunne ændres og nye genoptagelses er kendte metoder kan genindføres med fordel.

-

- Erhverv

- **Fiskernes muligheder indenfor genbrug – og vurderingen af disse**
Tanken er genbrug af fiskernes aflagte værktøjer. Som for eksempel genbrug af aflagte garn, som kan betyde ekstra indtægter ved pant og salg af ny renoverede værktøjer.
- **Sassuma Arnaa (havets moder)** – Oprindelige opfattelser kan bruges ved oplysningsarbejdet. Under debatterne blev der fra flere sider påpeget, at lignelser og fortællinger rummer en masse gode, formanende og opbyggelige budskaber til det moderne menneske. Et af eksemplerne er fortællingen om Sassuma Arnaa, som bør bevares som et opdragende sagn, idet man bør respektere fortællingen om Sassuma Arnaa, der havde magt over fangstdyrene og ville bringe mange fangstdyr og derfor skulle man ikke smide en masse ting ud i havet. Åndemaneren tog jo med mellemrum ned til Sassuma Arnaa og redede hendes hår, som var filtret ind i hinanden. Når håret var redt spredte Sassuma Arnaa enorme mængder af fangstdyr, der gengav nye og gode tider. Der blev sagt, at de gamle sagn havde opdragende effekter på børn tanker. Og at de til stadighed burde bruges i opdragelsen og i undervisningen i børneskolen og i de ældre klasser.

- Genbrug af plastik

Læs de ovenstående artikler, som har lignende indhold

- **Vi kan genskabe forgangne vaner**
Se ovenstående artikel!
- **Etablering af genbrugsværksteder**
- **Etablering af plastik genbrugsfabrik**
Se ovenstående artikel!

- Hvis man vil fjerne plastik poser fra toiletterne må man nødvendigvis anmode om hjælp til Landstyret og kommunerne

Der var ønsker om at se mere gennemsigtige og synlige initiativer fra Kommunerne og Landstyret

- Der pågår forsøg med brugen af plastikposer i toiletterne, det forlyder, at sne kan bruges

Overskriften henviser til den stadige brug af tømbare toiletter i Grønland. Det forlyder endvidere at Kommuneqarfik Sermersooq er igang med forsøg omkring brugen store plastik poser i toiletterne, der var interesse for forsøget. Når forsøgene er overståede skulle systemet kunne bruges i hele Grønland. Hvad forsøgene og går ud på, - bør undersøges.

Imaq - Havet

- Værn om naturen

Overskriften, der nærmest siger sig selv medfører en række projekter, som er oplagte. Genbrug af værktøjer - og vurderingerne omkring disse muligheder. Det der er tanken er at fiskerne kan genbruge garn og andre værktøjer. Der er muligheder for at gennemføre ekstra indtægter og det blev foreslået, at initiativet bør undersøges videre.

- Drikkevarer i forskellige emballager– hvordan?

Emballager i dåser, der ikke kan leveres tilbage - kræver hurtige og brugbare løsninger. Man kan indføre pantordninger, og det er bydende nødvendigt, at der findes løsninger på området.

- Accepterede vaner bør hurtigst ændres – Adfærd

Se ovenstående artikel

- Skoler – børneinstitutioner.

- Her beskæftiger vi os med oplysningsvirksomhed og opdragelse omkring naturbevarelse og foranstaltninger mod forurening. Opdragelse af børn omkring miljøbevarelse og kampagner om naturbevarelse og renlighed af naturmiljøet, her menes undervisning og bevisgørelse omkring naturens betydning og oplysningskampagner og produktion af undervisningsmaterialer om renholdelse af naturen og miljøet. Det er vigtigt, at børn bliver belært og undervist om vigtigheden af renholdelse af miljøet og naturen. Det er også nødvendigt, at lave projekter som forklarer at alle mennesker har et ansvar for bevarelse miljøet og dermed naturen.

- Import af varer - Importører - Brugsen – Pisiffik – Pilersuisoq

Importørernes medansvar ved importen af varer og plastik og ansvar blev understreget.

Man efterlyser at importørerne der har medansvar for gennemførelse af foranstaltninger mod plastik affaldenes enorme udbredelse i naturen og forurening af miljøet. Man efterløser et samlet handlingsplan omkring forureningen af og i miljøet og naturen. Det er vigtigt, at importørerne også tager medansvar i bekæmpelsen af naturforureningen. .

- Udgivelse af oplysende bøger om plastikkens påvirkning af naturen for børn.

Der var enighed om at der bør udgives oplysende bøger om plastikkens indvirkning på naturen. Man anbefaler at der udgives bøger om plastik affaldenes negative påvirkning af miljø og natur, - der er direkte målrettede til børn.

- Høringer og ønsket om at blive involveret

Når Naalakkersuisut gennemfører høringer offentliggøres parternes svar ikke. Der var indvendinger mod og kritik af det uheldige forhold. Og der blev ytret ønske om mere åbenhed også fordi nogle af svarerne godt kan være nyttige og brugbare. Nogle deltagere kundgjorde, at flere høringsparterne har indgivet klager.

- Krydstogtskibenes vedvarende forurening af miljøet på en række områder blev påpeget.

Udsmid af forbrugt vand ud i havområderne, udsmid af store mængder affald i havet. Udsmid af olieprodukter og tyktflydende olieprodukter ud i havet er uregulerede.

- Udtjente garn bør fornys og genbruges efter reparation og gendannelse / folk der arbejder for disses gendannelsesprocesser bør have økonomisk kompensation eller sælge dem. (Se ovenstående artikel)

- Ved høringer om forurening bør alle svar offentliggøres

Alle svar ved høringer skal kunne læses af alle og skal offentliggøres, så alle har mulighed for se dem. Det er jo efterhånden almindelig kendt, at Naalakersuisut ikke offentliggør besvarelser ved høringer. Besvarelser ved høringer bør sættes op på de respektive websider, så alle har adgang til at se og læse dem. Deltagerne var enige om at medlemmer af Inatsisartut bør informeres om beslutningen, mente deltagerne.

- Fiskeriselskaberne

Fiskeriselskabene bør være bekendt med at der er store miljømæssige problemer, som følge af plastikforbruget i vort land. Der blev ytret ønsker om at de er sig deres ansvar bevidst og begynder at arbejde med løsnings planer allerede nu.

Værn om naturen

– **Til 2030**

- Der blev fremsat ønsker om at der laves handlingsplaner for området frem til 2030. Naalakersuisut skal opfordres til at lave handlingsplaner for håndteringen af plastikprodukter, der var også forslag om at lave ændringsplaner for de tilvænnede dagligdagsvaner. Også et flaskeafleveringssystem bør være etableret senest i 2030.